

กวาวเครือ

จงดี้ ศัสยภสสจ

เมื่อประมาณ 20 ปีมาแล้ว มีข่าวลงหน้า 1 หนังสือพิมพ์ เรื่องนางสาว ใช้สมุนไพรกวาวเครือ แล้วทำให้หน้าอกจากที่มี 2 เต้า กลายเป็น 4 เต้า จนได้ฉายาว่า “นางสาว 4 เต้า” โดยมีรูปถ่ายยืนยัน ต่อมา ก็มีข่าวอีกฮาวว่ากวาวเครือขาวช่วยทำให้หน้าอกสตรีใหญ่ขึ้น ส่วนกวาวเครือแดงช่วยเพิ่มสมรรถภาพทางเพศของชาย เราจึงน่าจะมาทำความรู้จักสมุนไพรตัวนี้กัน

กวาวเครือในตำรายาโบราณมี 4 ชนิด คือ กวาวเครือขาว กวาวเครือแดง กวาวเครือดำ และ กวาวเครือมอ กวาวเครือ เป็นชื่อที่ใช้เรียกพืชในสกุล *Peuraria* โดยกวาวเครือขาว มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Peuraria candollei* Grah Var *Inirifica* (Airy Shaw et Savatabandhu) กวาวเครือขาวและกวาวเครือแดงมีลักษณะต้น และใบคล้ายกันมาก เพียงแต่กวาวเครือแดงจะมีใบใหญ่กว่า และมีดอกสีส้มคล้ายดอกทองกวาว และลักษณะที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน คือ หัวใต้ดินของกวาวเครือแดงจะมีลักษณะยาวคล้ายมันสำปะหลัง ฝานดูจะมียางแดง แต่หัวกวาวเครือขาวจะค่อนข้างกลม เนื้อในสีขาว

จากตำรายาของหลวงอนุสารสุนทร กรมการพิเศษเชียงใหม่ ซึ่งเรียบเรียงจากตำรายาโบราณของวัดแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ กล่าวว่า กวาวเครือ มีคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นยาอายุวัฒนะของทั้งผู้หญิงและผู้ชาย โดยใช้ผสมน้ำผึ้ง 1 ต่อ 1 ปั้น กินวันละ 1 เม็ดขนาดเท่าเม็ดพิรอกไทย
2. ทำให้กระชุ่มกระชวย
3. ทำให้ผิวหนังเหี่ยวย่นกลับเต่งตึงมีน้ำมีนวล
4. ช่วยเสริมอก กระตุ้นเต้านมขยายตัว
5. ช่วยให้เส้นผมที่หงอกกลับดำ และเพิ่มปริมาณเส้นผม
6. แก่โรคตาฟาง ต้อกระจก
7. ทำให้ความจำดี
8. ทำให้มีพลังการเคลื่อนไหว การเดินเหินจะคล่องแคล่ว
9. ช่วยบำรุงไต
10. ช่วยให้อาหารมีรสชาติอร่อย

แต่มีข้อห้ามใช้ในตำราแผนโบราณ คือ

1. ห้ามใช้ในคนหนุ่มสาว (เป็นไปได้อย่างไรคนโบราณพบปัญหาการใช้กวาวเครือในคนหนุ่มสาวแต่ไม่ได้ระบุว่า ปัญหานั้นคืออะไร)

2. ห้ามกินของดองเปรี้ยว ดองเค็ม และควรวาน้ำวันละ 3 ครั้ง

3. ห้ามตากอากาศเย็นเกินไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น คุณผู้หญิงคงอยากจะทำกวาวเครือมาทดลองใช้ เพื่อประโยชน์ในด้านเพิ่มขนาดของทรวงอก แต่ก่อนที่จะใช้ เราลองมาดูข้อมูลทางวิทยาศาสตร์กันก่อนดีกว่า

องค์ประกอบทางเคมีของหัวกวาวเครือขาว จะมีสารไฟโตเอสโตรเจน ซึ่งเป็นสารเคมี จากพืชที่มีฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาเหมือนฮอร์โมนเพศหญิงเอสโตรเจน และหนึ่งในไฟโตรเอสโตรเจนที่พบชื่อ Miroestrol มีสูตรโครงสร้างใกล้เคียง estradiol และมีฤทธิ์คล้ายฮอร์โมนเพศหญิงที่ค่อนข้างแรง ส่วนตัวอื่น ๆ มีฤทธิ์อ่อนมาก นอกจากนี้ยังพบสารไฟโตเอสโตรเจนในถั่วเหลืองด้วย

รศ.ยุทธนา สมิตศิริ ได้รายงานถึงพิษของ กวาวเครือเมื่อให้ในปริมาณสูง พบว่าทำให้สัตว์ทดลองตายได้ในนกกระทาพบว่าลดภูมิคุ้มกันทำให้เกิดฝีหนองขึ้นตามตัว กระดูกเปราะและหักง่าย ในหนูทดลองพบว่าจำนวนเม็ดเลือดแดงลดลง เซลล์ตับเล็กลง ขนาดและน้ำหนักของต่อมหมวกไต เพิ่มขึ้น

ปัจจุบันกวาวเครือที่มีขายจะอยู่ในรูปแคปซูลและครีม ซึ่งกวาวเครือในรูปแคปซูลเกือบทั้งหมดไม่มีทะเบียนยา เพราะเรายังไม่รู้ขนาดที่เหมาะสม และยังต้องรอผลการศึกษาพิษวิทยาในคนก่อน ส่วนกวาวเครือในรูปครีม ผู้ผลิตจะขอจดทะเบียนในรูปเครื่องสำอาง แต่กลับโฆษณาสรรพคุณว่าทำให้ทรวงอกขยายขนาดได้ ซึ่งเข้าข่ายจัดว่าเป็นยา ซึ่งทาง ออย. จะไม่อนุญาต และผิดกฎหมายหากจะเทียบกันจริง ๆ การใช้ครีมก็อาจจะปลอดภัยกว่ายารับประทาน

ในขณะที่เศรษฐกิจของประเทศตกต่ำแบบนี้ กวาวเครือน่าจะเป็นสินค้าตัวใหม่ที่จะส่งออก เพื่อนำเงินตราเข้าประเทศ เพียงแต่เราต้องเร่งศึกษาวิจัยเพราะทั้งเงินและญี่ปุ่นก็กำลังวิจัยสมุนไพรตัวนี้ และสมุนไพรอื่น ๆ เช่นกัน

เอกสารอ้างอิง

1. สมภพ ประธานธรรักษ์ กวาวเครือ และไฟโตเอสโตรเจน เอกสารการประชุมวิชาการเภสัชกรรม
2. เรียนรู้จากข่าว วารสารหมอชาวบ้าน ปีที่ 21 ฉบับที่ 244